

[Números anteriors](#)[Qui som](#)[Cercador](#)[Patrocinis](#)[+](#)

Habitat el marge: les emocions i les estructures socials al tríptic d'Eva Baltasar

[Pàgina inicial](#) / [Habitat el marge: les emocions i les estructures socials al tríptic d'Eva Baltasar](#)

[< Anterior](#) [Següent >](#)

Paula Marqués Hernández

En els darrers anys, Eva Baltasar ha proporcionat a la literatura catalana noves perspectives per a la representació de la sexualitat lèsbica i de gènere i, en concret, sobre la relació entre el que implica ser dona i la feminitat, amb una prosa que fuig de tota normativitat. *Permagel* (2018), *Boulder* (2020) i *Mamut* (2022) són una trilogia que comparteix veu narrativa, tot i que amb històries diferents. Veus en primera persona que expliquen la pròpia història a través de personatges femenins solitaris, introspectius, que no busquen la socialització perquè no hi creuen i que ens mostren la recerca dels propis equilibris, malgrat que es veuran sempre truncats.

La recerca de la identitat de les tres dones troba un terreny fèrtil als marges, on les tres decideixen literalment viure i, així, habitat el

«... i l'he situat en un límit, visc en aquest límit» (*Permagel* 15).

✕ on hi ha la lliure decisió, on amb el temps es pot descobrir com n'és de prolífer, «es deixa viure [...] i no només és possible habitat-hi sinó que també s'hi pot créixer de maneres diferents». En aquests confins, la soledat esdevé el refugi, en entestar-se a no fer viure als altres la pròpia vida que, per a Boulder, «si fer la [seva] hagués de significar forçosament alguna cosa, seria això: tancar-[se] a la feina com l'ostra dins la conquilla, ser la mà que elabora la seva perla prenent una impuresa com una excusa, sense motiu, potser només perquè en aquella soledat hi ha una polpa de sentit que manifesta la soledat de cada ésser minúscul dins d'una espècie, la d'un ecosistema en el transcurs del temps» (39-40). Per a la protagonista de *Mamut*, la feina no representa una activitat ni necessària ni plaent, però explorant aquests espais *altres* entre les muntanyes de cal Llanut, comparteix amb la resta de protagonistes el sentiment de soledat, amb tot el que això comporta, és a dir, el rebuig cap a «la gent, amenaçadora» fins desitjar-ne «l'extinció» (69).

Les protagonistes, doncs, són dones solitàries que no encaixen en els esquemes socials de les estructures neuràlgiques de la nostra quotidianitat —la família, la parella i la maternitat— i intenten trobar el sentit a la vida a través d'experiències tan comunes com insòlites: amb el sexe (P. i B.), navegant per mars i oceans sense un destí (B.) o explorant l'experiència de gestar un nou ésser a dintre (M.). Però no ho aconsegueixen. S'adapten amb dificultats a la vida per com està organitzada en aquesta existència humana, masculina, predadora, inclement pel que fa als ritmes habituals de la quotidianitat: «Em sento utilitzada, em sento incomunicada, em sento caducada. No m'agrada. No m'agrada aquesta vida, és la vida d'una xinesa, d'una esclava» (B. 95). No troben confort, sinó progressiva erosió, en una societat medicada i tramposa, frustrada, que viu vides a mitges que, a més a més, pertanyen als altres, «passa [la vida], la vida passa a les vides dels altres, és un miratge real i inabastable que llisca a través de les vides dels altres, emplenant-les com aigua, maximitzant-les com papades» (P. 139). Com a filles de la seva època, són posseïdores d'aquest enorme

existencial que les condueix a explorar experiències extremes, emptejar amb la idea del suïcidi, a navegar sense rumb, a viure completament enfora de qualsevol rastre social en un indret llunyà i extremadament rural. A elles no se'ls ha permès la capacitat d'experimentar emocions positives, se'ls ha exclòs de l'èxit però s'han empoderat dels propis desenganys fermament, com les *killing joy* de Sara Ahmed.

La vida també les duu a cedir i medicar-se, a renunciar a la vida de parella (o de mares) que no havien somniat, però que un cop experimentada també les havia endolcit. Abandonar una filla, un fill, donar-lo, perquè la maternitat pot bategar a dintre des de molts angles i no sempre el que predomina és el d'imprimir la pròpia petjada en un ésser càndid. Fugen dels vincles i no els interessa explorar profundament la part afectiva. Així, les seves relacions seran trobades furtives i buides, ja que no entra en les seves projeccions cultivar cap mena d'acord o gestionar la comunicació amb les altres vides exposades a la intempèrie d'una societat travessada per Narcís i les xarxes socials. Una societat que, al seu temps, exigeix l'adaptació i veneració dels cànons estètics i la superficialitat de les relacions íntimes que no posseeixen un present, sinó un passat nostàlgic i un futur ansiós on els objectius venen de fora i no es corresponen amb les pròpies exigències individuals o collectives, sinó que responen a una productivitat capitalista, de la imatge i heteropatriarcal. Feines, relacions, experiències de vides compartides que no omplen. Probablement hi ha alternatives, tanmateix; es pot viure com es vol i satisfactòriament trobant equilibris, cultivant cada acció i cada relació, però les tres dones d'aquesta trilogia no estan disposades a explorar aquests pactes i fan del marge l'únic espai propi i habitable.

22 de juny de 2023 | Categories: Dossier 97, numero 97 | Tags: Paula Marqués Hernández

Comparteix aquest article. Tria la teua plataforma

